

EX-BOUWMEESTERS SPRINGEN PETER SWINNEN BIJ

‘Bouwen is altijd politiek’

14 JANUARI 2014 | Van onze redacteur Geert Sels

Volgens minister Geert Bourgeois mengde Vlaams Bouwmeester Peter Swinnen zich in een lokaal politiek debat toen hij reageerde op uitlatingen van Liesbeth Homans over stadsontwikkeling. Mag een Bouwmeester over politiek spreken?

Bob Van Reeth: ‘Ik zou hetzelfde gedaan hebben.’ Katrijn Van Giel

Vlaams Bouwmeester Peter Swinnen betreurde in een opiniestuk in deze krant (*DS 11/1*) dat Antwerpen zijn inspanningen op het vlak van stadsontwikkeling afbouwt. Zijn voorgedijminister Geert Bourgeois (N-VA) vond dat niet zo’n best idee. ‘Met de pet van Vlaams Bouwmeester mengt Swinnen zich in een lokaal politiek debat. Is dat niet contraproductief?’

Architect Bob Van Reeth, in 1998 de eerste Vlaams Bouwmeester, bleef even aan het woord ‘ambtenaar’ hangen toen hij de krant zag. Tiens, was hij dat dan ook geweest? En had hij zich dan ook terughoudend moeten opstellen?

Van Reeth: ‘De eerste zes jaar was ik een “contractueel”. Door sommige staatssecretarissen werd het spijtig bevonden dat ik niet solidair was met de ambtenaren. Maar ik had een vrije rol. Eerst werd ik beschouwd als een gids voor de gebouwen van de Vlaamse overheid. Later kwamen Vlaamse steden en gemeenten langs voor advies en verruimde mijn bevoegdheid. Ik had een onafhankelijke positie. Bouwmeester, ik was dat gewoon.’

Voor Van Reeth is de kwestie eerder dat een Bouwmeester zich niet níet met politiek kan bezighouden. Hij zegt: ‘Bouwen is altijd politiek. En stedenbouw al helemaal. Of je een brug wel of niet legt, of je voor hoogbouw gaat of voor een uitdijende vlek laagbouw, zoiets heeft impact op de manier waarop “de polis” gaat samenleven. Als je nog maar besluit om te bouwen, onteigen je een stuk van een gemeenschap.’

Heeft hij in zijn periode politieke uitspraken gedaan? ‘Ik heb nooit zo’n flagrante inbreuk tegen het bouwmeesterschap meegemaakt’, zegt Van Reeth. ‘Volgens mij wil Swinnen niet aan politiek doen. Ik denk dat hij een echelon wil tussen beleidsmakers en bouwpromotoren. Dat is ook nodig. Dus ik zou hetzelfde gedaan hebben.’

Mag een ambtenaar zich in het debat mengen of moet hij gereserveerd zijn? Ook kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen kreeg wel eens kritiek voor zijn stellingnames.

De vorige Bouwmeester, Marcel Smets, verwijst graag naar praktijkvoorbeelden. ‘In Nantes en Barcelona heeft men kleine, autonome werkcellen opgericht die naast een batterij ambtenaren opereren. Voor een complexe kwestie als stadsontwikkeling moet men kort op de bal kunnen spelen. Met een klein, gedreven team kan men de ziekte van de ambtenarij omzeilen.’

Zelf werkte Smets in Leuven in de stationsbuurt. Ook met een klein team. Smets: ‘Een sterke burgemeester heeft niet de behoefte om alles te centraliseren. Die weet dat je zonder hem toch niet kunt werken. Ik denk dat Peter Swinnen zich eerder opgesteld heeft als een weldenkend burger. Iemand die zich zorgen maakt over mogelijk kwaliteitsverlies.’

Wivina Demeester, gedurende de jaren negentig Vlaams minister voor Gebouwen, stelde de eerste Vlaams Bouwmeester aan. Haar wens: dat een Bouwmeester eigenzinnig is. En ja, daar hoort al eens een politieke uitspraak bij. ‘Een bouwmeester heeft vaak gelijk, want hij is een professioneel en onafhankelijk denker, bijgestaan door een team. Hij geeft terecht forum aan de discussie voor politiek of beleid, maar hij moet de partijpolitiek mijden, zoals elke Bouwmeester doet en deed.’

‘Ik denk dat Peter Swinnen zich eerder opgesteld heeft als een weldenkend burger’